

REFERAT Natur- og Miljøudvalget 2018-2021 d. 17-08-2020

Mødedato Mandag d. 17. august 2020 kl. 08:30

Mødested Workshop 4, Økolariet

Indholdsfortegnelse

Halvårsregnskab 2020 Natur- og Miljøudvalget.....	3
Status på sag om oprensning af Malakitgrønt - svar fra Miljøminister om lovhjemmel og resultat af	6
Oversigt over sager om grundvandsbeskyttelse i Vejle Kommune.....	8
Forslag til indsatsplan til grundvandsbeskyttelse for Lindved-Hedensted området.....	10
Forslag til Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse.....	12
Forslag til revision af trinmodel for nitrat.....	13
Forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider i Vejle Kommune....	15
Grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder i Vejle Kommune.....	17
Orientering om European Protein.....	19
Topmøde i regi af DK2020 med landbruget den 16. september 2020.....	20
Forslag til klimatilpasningsprojekter - klimapulje.....	21
Anlægsbevilling til klimatilpasningsprojekter - Vejle by.....	24
Kortlægning af antal besøgende.....	27
Deltagelse i kommunale aktiviteter.....	28
Meddelelser.....	29

Punkt 87: Halvårsregnskab 2020 Natur- og Miljøudvalget

00.30.14-S00-1-20

Resume

Som led i den løbende opfølgning på budget fremlægges 2. kvartalsopfølgning for perioden januar til juni 2020. På det skattefinansierede område på driften forventes et merforbrug på 0,535 mio. kr., som forventes overført til 2021. Merforbruget skyldes øgede rotteanmeldelser. Driftsresultatet er dog forbundet med en ikke ubetydelig usikkerhed pga. COVID-19.

På det skattefinansierede område på anlæg forventes en overførsel til 2021 på 9,392 mio. kr. i udgift og indtægter på 7,98 mio. kr.

På det brugerfinansierede område på Affald Genbrug forventes på den ordinære drift et overskud på 0,6 mio. kr. Grundet COVID-relaterede udgifter på 2,6 mio. kr. ventes dog et samlet merforbrug på 1,995 mio. kr. På det brugerfinansierede område på anlæg forventes en overførsel på 41,335 mio. kr.

Sagsfremstilling

Drift - Det skattefinansierede område

Nedenstående tabel viser det forventede resultat for Natur- og Miljøudvalgets drift fordelt på områder.

Funktionsniveau i 1.000 kr.	Vedtaget budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Forv. overførsel til 2021	Mer(+)/ mindre(-) forbrug
Serviceudgifter					
Natur & Friluftsliv	11.673	11.581	11.581	0	0
Miljøprojektet	1.373	1.373	1.373	0	0
Landbrug & Vand	6.096	6.416	6.416	0	0
Industrimiljø	342	466	466	0	0
Skadedyr mm.	-9	850	1.385	-535	0
Drift af biler	103	102	102	0	0
Puljer	156	224	224	0	0
Økologier	5.572	6.338	6.338	0	0
Grønt Forum	845	1.235	1.235	0	0
Klima	1.373	1.437	1.437	0	0
Serviceudgifter i alt	27.524	30.022	30.557	-535	0

Figur 1: Tabel med forventet regnskab på det skattefinansierede område

Skadedyr

På skadedyr forventes et underskud på 0,535 mio. kr. Årsagen er en stor stigning af rotteanmeldelser i marts - juni. Underskuddet forventes indhentet i 2021. At underskuddet forventes indhentet, skyldes bl.a. at det lovbestemte projekt med sikring af de private institutioner afsluttes i 2020. På den baggrund forventes det ikke at være nødvendigt at justere rottegebyret i 2021.

Antallet af rotteanmeldelser i 1. halvår af 2020 har været usædvanligt højt, set forhold til de tidligere 5 år.

Stigningen kan forklares med 3 hovedårsager:

1. Stigende vintertemperaturer.
2. Stigende nedbør.
3. Stigende tilstedeværelse i hjemmet pga. hjemmearbejde. (pga. Covid-19).

Leverandøren af bekæmpelsen, Anticimex A/S, opfylder efter forvaltningens opfattelse ikke kontraktvilkårene, hvilket bl.a. medfører bod.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Lov- og cirkulæreprogrammets konsekvenser i 2020 er ikke indeholdt i opgørelsen, da det vil indgå i det samlede halvårsregnskab 2020 til Økonomiudvalget og byrådet.

For udvalgets områder vedrører det følgende:

- 0,244 mio. kr. vedr. obligatorisk vurdering af boringsnære beskyttelsesområder (2020-2022)
- 0,198 mio. kr. vedr. multifunktionel jordfordeling (2020)

Drift - Det brugerfinansierede område

Funktionsniveau i 1.000 kr.	Vedtaget budget	Korrigeret budget	Forventet regnskab	Forv. overførsel til 2021	Mer(+)/ mindre(-) forbrug
Brugerfinansieret					
Driftsbidrag til Klimainvestering	-3.108	-3.108	-3.108		0
AffaldGenbrug	-10.462	-10.450	-8.455		1.995
Varmeforsyning	0	0	0		0
I alt brugerfinansieret	-13.570	-13.558	-11.563	0	1.995

Figur 2: Tabel med forventet regnskab på det brugerfinansierede område

Driftsbidrag til Klimainvestering

Vejle Spildevand har gennem Vejle Kommune optaget lån i KommuneKredit til finansiering af klimainvesteringer. Vejle Kommune har ingen udgifter hertil, da Vejle Spildevand betaler alle afdrag og renter. Betalingsflow går gennem NMU på det brugerfinansierede område, og er vist ovenfor som "Driftsbidrag til Klimainvestering".

AffaldGenbrug

AffaldGenbrugs resultat for 2020 udviser et merforbrug på 1,995 mio. kr. Heraf udgør COVID-19 relaterede udgifter/manglende indtægter 2,6 mio. kr. På den ordinære drift har AffaldGenbrug således et forventet overskud på 0,6 mio. kr.

Af væsentlige COVID-19 relaterede udgifter/manglende indtægter kan nævnes:

- Markant fald i afsætningspriser. Dette påvirker resultatet med 1,250 mio. kr, svarende til et fald på 23,5% ift. de oprindelige budgetterede salgsindtægter
- Ekstra udgifter til ekstern/intern bemanning vedr. trafikregulering, rengøring, skiltning mv. på 1,1 mio. kr.

Lov- og cirkulæreprogrammet - brugerfinansieret

Vejle Kommune modtager 2,031 mio. kr. i 2020 vedr. ophævelse af affaldsadministrationsgebyret på det brugerfinansierede område. Beløbet dækker ubalancen for 2019 og 2020. I 2021 og frem er beløbet 1,051 mio. kr. I øjeblikket er der en dialog med KL om håndtering af midlerne. Administrationen forventer, at det vil påvirke årets resultat positivt, hvilket vil fremgå i 3. kvartalsregnskab.

Anlæg

I 1.000 kr.	Type	Korrigeret budget	Periodens forbrug pr. 30.06.20	Forventet regnskab	Forv. overførsel til 2021	Mer(+)/ mindre(-) forbrug	Tillægs- bevilling 2020	Tillægs- bevilling 2021
Udgifter i alt	U	34.349	9.076	24.851	9.392	-106	-106	0
Indtægter i alt	I	-14.342	-44	-6.256	-7.980	106	106	0
Skattefinansieret i alt netto	N	20.007	9.032	18.595	1.412	0	0	0
Udgifter i alt	U	76.378	11.389	35.043	41.335	0	0	0
Indtægter i alt	I	-3.026	0	-3.026	0	0	0	0
Brugerfinansieret i alt netto	N	73.352	11.389	32.017	41.335	0	0	0
Natur- & Miljøudvalget i alt	N	93.359	20.421	50.612	42.747	0	0	0

Figur 3: Tabel med forventet regnskab og overførsel på anlæg

Det skattefinansierede område

Af et nettobudget på 20,007 mio. kr. forventes der overført 9,392 mio. kr. i udgift og 7,98 mio. kr. i indtægter til 2021.

De forventede udgiftsoverførsler vedrører primært:

- 5,8 mio. kr. - Klimatiltag og klimaprojekter
- 1,0 mio. kr. - Natur & Miljømyndighedsprojekter
- 2,5 mio. kr. - Vådområde- og vandplaner

De forventede indtægtsoverførsler på 7,98 mio. kr. skyldes primært, at projekterne løber over flere år, hvor tilskud først modtages efter projektafslutning.

Der forventes et mindreforbrug på 0,106 mio. kr. i udgifter og mindreindtægter på 0,106 mio. kr. som er eksternt finansieret. Dette er beskrevet nærmere i noterne til projektoversigten og vedrører bl.a.

- Der er modtaget nyt tilsagn på projekt Mølbæk på 0,350 mio. kr. som er 100% finansieret af eksternt tilskud. (udgift/indtægt forhøjes med 0,350 mio. kr.)
- Miljø og Fødevareministeriet har imødekommet klage fra 2016 vedrørende et manglende tilskud på 44.000 kr. (udgift/indtægt forhøjes med 0,044 mio. kr.)
- I forbindelse med finansiering af delprojekt "Den lille rundtur" er et tilsagn taget med dobbelt - dette rettes nu (udgift/indtægt reduceres med 0,5 mio. kr.)

Det brugerfinansierede område

Af et nettobudget på 73,352 mio. kr. forventes en overførsel på 41,335 mio. kr. i udgift til 2021.

Den forventede overførsel vedrører primært RCV (ca. 35,5 mio. kr.), hvor opstart af byggedel er udskudt til primo 2021. Udskydelsen skyldes, at udbuddet har afventet klagefrist på VVM.

Derudover er der en forventet overførsel vedrørende renovering af Børkop genbrugsplads (ca. 5,5 mio. kr.) pga. at udbuddet blev forsinket grundet skærpede miljøkrav.

De enkelte anlægsprojekter ses i bilaget "NMU Anlæg - Projektoversigt", hvor ændringer af rådighedsbeløb fremgår. Der er ligeledes et bilag "NMU Anlæg - Anlægsbevilling", hvor ændringer af de enkelte anlægsbevillinger fremgår. Disse vil indgå i den videre behandling i Økonomiudvalget og byrådet.

Høring

Budget og Finans har ingen bemærkninger af bevillingsmæssig konsekvens.

Sagens videre forløb

Sagen indgår i den samlede sag for halvårsregnskabet til Økonomiudvalget og byrådet.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at halvårsregnskabet for drift og anlæg godkendes, og

at de bevillingsmæssige konsekvenser, jf. bilag og driftsskema i sagen, godkendes og indgår i den samlede sag til Økonomiudvalget og byrådet.

Beslutning

Godkendt.

Bilag

Anlæg - Projektoversigt

Anlæg - Anlægsbevilling

Punkt 88: Status på sag om oprensning af Malakitgrønt - svar fra Miljøminister om lovhjemmel og resultat af pilot projekt

06.11.00-K00-1-16

Resume

Miljøministeriet peger på, at vandløbslovens § 37 kan give kommunen hjemmel til at sætte projektet med oprensning i gang. Vandløbslovens §37 bruges normalt til restaureringsforanstaltninger i vandløb. Ministeriet finder, at loven også kan anvendes i forhold til søer, damme og lignende.

Der er gennemført et oprensningsforsøg i den ene af søerne. Resultaterne af forsøget er positive, idet slammet viser positive afvandingssegenskaber og indholdet af malakitgrønt i rejecktandet er under detektionsgrænsen. Evt. malakitgrønt er knyttet til partiklerne i vandet. Det er derfor af afgørende betydning, at der anvendes en oprensningsmetode, som giver mindst mulig ophvirvling af slam, samt at der laves foranstaltninger til at tilbageholde ophvirvlet materiale.

Sagsfremstilling

Hjemmel til oprensning

Miljøministeren har i april 2020 svaret på kommunens spørgsmål på, om der er hjemmel i miljølovgivningen eller kommunalfuldmagten til at finansiere en oprensning. Der blev ikke peget på en entydig hjemmel. Miljøministeriet har efterfølgende i et notat fra juni 2020 peget på, at der i vandløbslovens § 37, stk. 1 og 2 muligvis findes en hjemmel til at foretage og finansiere oprensning.

Vandløbslovens § 37 indeholder hjemmel til, at vandløbsmyndigheden for at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærring for vandgennemstrømningen. Vandløbslovens § 37 finder også anvendelse i forhold til søer, damme og lignende. Restaureringsforanstaltninger er ikke udtømmende angivet i vandløbslovens § 37, og det afgørende er derfor, om foranstaltningerne vil forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb eller f.eks. søer.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at vandløbslovens § 37 vil kunne anvendes som hjemmel til at restaurere f.eks. bund- og/eller bredforhold i en sø, f.eks. fjernelse af sediment, der indeholder stofkoncentrationer fra menneskelig aktivitet, og som vurderes at påvirke søen og/eller det øvrige vandløbssystem, som søen er en del af, herunder vandkvaliteten i søen og vandløbssystemet.

Forholdet til vandløbsloven

Miljøministeriets vurdering fra juni 2020, af at vandløbslovens § 37 kan anvendes som hjemmel til oprensning, har ikke tidligere været omtalt i miljøministerens brev til kommunen fra april 2020 eller i det notat om hjemmel, kommunen har fået udarbejdet hos ekstern advokat i januar 2020. Ministeriets notat indeholder desværre ikke eksempler på tilfælde, hvor § 37 har været brugt til oprensning af søer. Teknik & Miljø vurderer umiddelbart ikke, at Miljøministeriets anvisning af mulig hjemmel har dækning i hidtidig praksis fra klagenævn eller domstolene, hvilket ministeriet også ses at have taget forbehold for.

Resultater af forsøgsoprensningen

Der er udført forsøg med dels opgravning af sediment med gravemaskine og dels oppumpning af sediment.

Forsøgene er udført uden sænkning af vandspejlet. Ved oprensningen vurderes ophvirvling og oprodning af sedimentet derfor at være meget større/højere, end hvis en del af sedimentet kunne oprenses efter frilægning ved sænkning af vandspejlet i søen.

Da forsøgene kun omfatter oprensning af begrænsede mængder sediment fra en lille flade, og det er udtaget i et område af søen, hvor sedimenttykkelsen er stor, viser forsøget ikke entydigt effektiviteten af de 2 metoder i forhold til en fuldstændig oprensning. Sedimentet viser stor udflydningsevne, og de oprensede felter blev alle hurtigt genfyldt med sediment, da de ikke var afskærmede fra omgivelserne.

Opgravning med gravemaskine vurderes som den metode, der giver mindst ophvirvling af materiale og bør derfor være den foretrukne. I det omfang det er muligt at sænke vandstanden således at der graves over vandspejl vil der kunne graves stort set uden slamflugt.

Der vil dog skulle pumpes i de dybere liggende partier af søerne.

Det anvendte siltgardin vurderes, at kunne tilbageholde hovedparten af det ophvirvlede materiale. Det kan dog ikke helt undgås at der føres forurenede materiale videre i vandløbssystemet.

Analyserne af samtlige vandprøver bortset fra en enkelt (18 ng/l) viste koncentrationer under detektionsgrænsen på 10 ng/l af begge stoffer. Prøverne blev analyseret på akkrediteret vis som filtrerede vandprøver. En homogenisering af prøverne gav ingen ændringer i koncentrationerne. Disse resultater bekræfte at malakitgrønt og leucomalakitgrønt i overvejende grad binder sig til partikler i vandet, som analysemetoden ikke kan detektere.

Det vejledende vandkvalitetskriterium for malakitgrønt+leucomalakitgrønt i ferskvand og saltvand er 0,061 µg/l (Miljøstyrelsen, 2017). Dette krav er ikke overskredet i nogen af vandprøverne, når der ses bort fra hvad der kan være tilknyttet partiklerne i vandet.

For at mindske videreførslen af forurening til det nedstrøms liggende vandløb ved en oprensning, er det af afgørende betydning, at vandstanden i søerne kan sænkes under opgravning, at der etableres et effektivt siltgardin og at gravning prioriteres over pumpning.

Der er et uafklaret spørgsmål vedrørende en slamanalyse, som viser et meget lavere indhold af malakit-/leucomalakitgrønt end de tidligere analyser. Vi har en formodning om at det er den lave analyse som er fejlbehæftet. Der arbejdes på en afklaring af dette. Det har dog ikke betydning for de øvrige ovenstående konklusioner.

Forvaltningens bemærkninger

Søerne og deres omgivelser er privatejede, dog ejer Naturstyrelsen arealer som støder op til den nedre sø's nord-østlige bred. På denne strækning er der offentlig adgang.

Trods forureningen i søen er miljømålene nedstrøms opfyldt. Opstemningerne ved søerne betyder, at miljømålene ikke er opfyldt opstrøms.

Der findes yderligere to spærringer i Vejle Å opstrøms Randbøldal søernes tre. Det er ved Gødding Mølle, hvor møllesøen også er fyldt med sediment og ved udløbet fra Engelsholm sø.

Der er ikke tradition for at kommunerne oprenser private søer. Det sker dog i nogle tilfælde, hvor oprensningen af søen er en del af et større projekt med genskabelse af fri passage for fisk m.m.

Hvis ikke opstemningerne fjernes vil en oprenset sø blive tilført materiale som bundfælder og søen vil langsomt blive fyldt op med sediment igen.

Det vil ikke være muligt at fjerne 100 % af slammet fra søerne. Der vil blive en rest svarende til måske 10 % liggende. Desuden vil der i forbindelse med oprensningen blive ført lidt opslemmet materiale videre nedstrøms i Vejle Å. Dette vurderes dog ikke at udgøre nogen varig skade, men dambrugene nedstrøms søerne må påregne at skulle tages ud af brug i den periode arbejdet pågår, såfremt de ikke har en alternativ vandforsyning.

Økonomi

Resultaterne af forsøgsoprensningen giver ikke anledning til at ændre på det tidligere udarbejdede overslag på en pris på selve oprensningen på 11-14 mio. kr.

Sagens videre forløb

Skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller

at sagen drøftes.

Beslutning

Drøftet. Udvalget er indstillet på at prioritere løsning af udfordringen.

Bilag

Ministerens svar vedr. lovhjemmel

Punkt 89: Oversigt over sager om grundvandsbeskyttelse i Vejle Kommune

09.08.24-P16-2-18

Resume

I Vejle Kommunes arbejde med at sikre rent vand nu og i fremtiden indgår flere elementer: Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse, retningslinjer for kommunens administration og grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder.

Dette punkt er en oversigt over sammenhængen mellem de sager, som i det følgende behandles i punkterne "Forslag til indsatsplan til grundvandsbeskyttelse for Lindved-Hedensted området", "Forslag til Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse", "Forslag til revision af trinmodel for nitrat", "Forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider i Vejle" og "Grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder i Vejle Kommune".

Sagsfremstilling

Indsatsplaner

I indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse vurderer vi forureningskilder og viser statens udpegninger for konkrete geografiske områder. Et eksempel på en indsatsplan for et konkret område behandles i sagen "Forslag til indsatsplan til grundvandsbeskyttelse for Lindved-Hedensted området". Alle indsatsplaner skal også indeholde retningslinjer for kommunens administration af de forhold, der kan påvirke grundvandet.

Retningslinjer

Vejle Kommune har valgt at lave overordnede retningslinjer, så det samme gælder for hele kommunen. De løbende revisioner af retningslinjerne gælder således for alle indsatsplaner i Vejle Kommune. Det behandles i sagen "Forslag til Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse".

I forbindelse med revision af retningslinjerne har vi haft en åben proces med alle relevante interessenter. Ændringerne i retningslinjerne beror primært på inputs fra workshops med politikere, vandværkerne, landbruget og andre interessenter. Byrådet besluttede 20. juni 2018 på Natur- og Miljøudvalgets anbefaling, at Teknik & Miljø skulle have særligt fokus på 2 retningslinjer:

- Skal den eksisterende trinmodel for indsatser over for nitrat skærpes og
- Skal der laves en tilsvarende model for indsatser over for miljøfremmede stoffer

Revision af trinmodel for nitrat (en del af retningslinjerne)

Teknik & Miljø har undersøgt andre kommuners indsatser over for nitrat og drøftet dem på de 2 workshops.

Udgangspunktet er, at der ikke er de store problemer med nitrat i Vejle Kommune, men det er vigtigt at fastholde det nuværende lave niveau. En af anbefalingerne fra de 2 workshops er, at grænsen for, hvornår der skal ske en indsats i forhold til arealanvendelsen ændres fra 37,5 mg nitrat pr. liter til 20 mg nitrat pr. liter, og at indsatser (som i den eksisterende trinmodel) sættes i gang, hvis indholdet af nitrat viser en stigende tendens. Retningslinjen behandles i sagen "Forslag til revision af trinmodel for nitrat".

Trinmodel for pesticider (en del af retningslinjerne)

Miljøfremmede stoffer er en generel betegnelse for en række stoffer, som ikke er naturligt forekommende. Det er staten, der løbende vurderer de enkelte stoffers giftighed i forhold til miljøet og om de skal indgå i vandværkernes kontrolprogrammer. Der er tale om en samlebetegnelse for stoffer, som ikke nødvendigvis har de samme egenskaber og giftighed.

I Vejle Kommune har 23 ud af 61 vandværker fundet pesticider i 1 eller flere borer.

Teknik & Miljø har arbejdet videre med indsatser over for miljøfremmede stoffer. En gennemgang af analyser viser, at hvis der findes miljøfremmede stoffer i grundvandet, er det i langt de fleste tilfælde pesticider. Der er kun ganske få tilfælde i Vejle Kommune, hvor vandværkerne har fundet andre miljøfremmede stoffer i vandet. På baggrund af dette ses truslen med miljøfremmede stoffer (andre end pesticider) ikke som et problem i Vejle Kommune. Vandværkerne undersøger for de miljøfremmede stoffer, som er fastlagt i Drikkevandsbekendtgørelsen. Hvis der findes andre miljøfremmede stoffer end pesticider, vil principperne i trinmodel for pesticider i mange tilfælde kunne bruges, da handlingerne læner sig op ad de samme indsatser. Grænseværdierne vil blot være forskellige afhængige af det stof, der er

fundet. Retningslinjen behandles i "Forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider i Vejle Kommune".

Grundvandsbeskyttelse i de BoringsNære BeskyttelsesOmråder (BNBO)

En af anbefalingerne fra de 2 workshops var, at den bedste grundvandsbeskyttelse opnås ved beskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder. Det anbefales, at der indgås frivillige aftaler om restriktioner på arealanvendelsen mod fuld kompensation. Denne anbefaling passer fint med Folketingets efterfølgende tillægsaftale for pesticidstrategien, som netop handler om grundvandsbeskyttelse i BNBO. Behandles i sagen "Grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder i Vejle Kommune".

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 90: Forslag til indsatsplan til grundvandsbeskyttelse for Lindved-Hedensted området

09.08.24-P16-2-07

Resume

Indsatsplanen beskriver de indsatser, der er nødvendige for at sikre rent drikkevand inden for indsatsområdet ved Lindved og Hedensted. Indsatsområdet dækker i alt 11 vandværker i både Hedensted og Vejle Kommune, heraf ligger Grejs og Lysholt vandværker i Vejle Kommune. Hedensted Kommune har i november 2018 vedtaget indsatsplan for deres del af indsatsområdet.

Det er Vejle Kommune, vandværkerne og landbruget, der skal bidrage med de nødvendige indsatser for at sikre rent drikkevand. Formålet med indsatsplanen er at forebygge fremtidige problemer med nitrat, pesticider og andre miljøfremmede stoffer.

Presset på grundvandsressourcerne i Vejle Nord er stigende som følge af flere boliger og erhverv. I løbet af de næste 10-15 år skal TREFOR Vand derfor etablere et nyt større vandværk i den vestlige del af Vejle Kommune.

Sagsfremstilling

Miljøstyrelsen har inden for indsatsområdet (Lindved/Hedensted) udført en grundvandskortlægning med udpegning af vandværkernes indvindingsoplande, indsatsområder, områder med drikkevandsinteresser, mv.

På baggrund af grundvandskortlægningen har Vejle Kommune lavet et forslag til indsatsplan, som beskriver de indsatser, der er nødvendige for at sikre rent grundvand (jf. bekendtgørelse om indsatsplaner nr. 912 af 27. juni 2016).

Forslag til indsatsplanen indeholder:

- Kortlægning af arealanvendelsen og problemstillinger - Del 1
- Miljøstyrelsens udpegninger - Del 2
- Beskrivelse af indsatser for Lysholt og Grejs Vandværker - Del 3

Overordnede problemstillinger i indsatsplanen:

Samlet set er drikkevandet af god kvalitet (ingen vandværker har nitrat eller miljøfremmede stoffer over grænseværdien). Der er fundet pesticider i en enkelt boring ved TREFOR Vands kildeplads i Hedensted Kommune.

Presset på grundvandsressourcerne i området er stigende. Både Hedensted og Vejle kommune oplever stigende efterspørgsel på vand til både erhverv og boliger. Vejle Kommune og TREFOR Vand har sammen udarbejdet en plan for den fremtidige forsyningsstruktur. For at opretholde en robust forsyning, er det besluttet, at TREFOR Vand inden for de næste 10-15 år vil etablere et nyt stort vandværk i den vestlige del af Vejle Kommune.

Med denne indsatsplan vil kommunen give mulighed for, at:

- beskytte Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og vandværkernes indvindingsoplande samt
- følge nitrat- og pesticidudviklingen tæt.

Mål

"De almene vandværker"* skal med forebyggende handlinger sikre den nuværende og fremtidige produktion af drikkevand. Fremtidige problemer med nitrat, pesticider og andre miljøfremmede stoffer skal forebygges".

*Enkelte vandværker er omfattet af et prisloft sat af Konkurrencestyrelsen. For at kunne opnå tillæg i prisloftet til et vandværks arbejde med grundvandsbeskyttelse, skal der i indsatsplanen formuleres et mål.

Dette forslag til indsatsplan beskriver de nødvendige indsatser for at sikre drikkevandet.

Indsatserne vil ske på flere måder:

1. Området i Vejle Nord rummer væsentlige erhvervs- og drikkevandsinteresser. Det er derfor vigtigt, at erhvervsudviklingen sker på grundvandsbetingelser. Grundvandsbeskyttelsen sikres via Vejle Kommunes generelle administrative retningslinjer. Nuværende retningslinjer er besluttet i byrådet den 20. juni 2018. Forslag til nye reviderede retningslinjer, se sagen "Forslag til Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse".
2. Hvis der måles nitrat i drikkevandet på vandværker, skal der ske en trinvis indsats for at vende udviklingen og holde indholdet under grænseværdien på 50 mg/l. Indsatserne er beskrevet i trinmodel for nitrat, som er besluttet af

byrådet den 20. juni 2018. Nyt forslag til skærpet trinmodel over for nitrat behandles i sagen "Forslag til revision af trinmodel for nitrat".

En tidlig indsats vil øge muligheden for at vælge de rette indsatser i forhold til at fastholde en god vandkvalitet. Hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler mellem vandværk og lodsejere, kan Vejle Kommune meddele påbud om dyrkningsrestriktioner efter miljøbeskyttelseslovens § 24 og 26a mod fuld erstatning. Erstatning til de berørte lodsejere betales af vandværkernes forbrugere via en forhøjelse af vandprisen.

3. Vandværkerne kan også lave frivillige aftaler om dyrkningsrestriktioner med konkrete lodsejere mod fuld erstatning, før der er målt nitrat eller pesticider i grundvandet. Erstatning til de berørte lodsejere betales igen af vandværkernes forbrugere via en forhøjelse af vandprisen. (Det er kommunen, der godkender vandværkernes takster).
4. Hvis der måles pesticider i drikkevandet på et vandværk, skal der iværksættes indsatser til at forbygge et stigende indhold. I forslag til ny trinmodel for pesticider er dette beskrevet nærmere. Vejle Kommunes generelle indsats over for pesticider i grundvandet er samlet i et nyt handlingskatalog (Se sagen "Forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider i Vejle Kommune").

Høringssvar

Indsatsplan og bilag har været i høring i Koordinationsforum H2O-Vejle. Der er modtaget høringssvar fra landbrugsorganisationerne, TREFOR Vand, Region Syddanmark, Region Midtjylland og Hedensted Kommune. Landbruget har noteret sig, at indsatsområdet ved Lindved-Hedensted er velbeskyttet, og at der kun er få fund af miljøfremmede stoffer i grundvandet.

Øvrige høringssvar giver ikke anledning til væsentlige ændringer. I forbindelse med den endelige godkendelse af indsatsplanen besvares de modtagne høringssvar.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget anbefaler overfor Byrådet, at forslag til Indsatsplan for fremtidssikring af drikkevandet til Grejs og Lysholt vandværker vedtages og sendes i offentlig høring i 12 uger

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Indsatsplan - Lindved-Hedensted

Høringssvar fra landbrugsorganisationerne

Punkt 91: Forslag til Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P16-2-18

Resume

Indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse skal indeholde retningslinjer for kommunens administration af de forhold, der kan påvirke grundvandet. Vejle Kommune har valgt at lave overordnede retningslinjer, så det samme gælder for hele kommunen. Når den enkelte indsatsplan bliver godkendt, bliver de nyeste retningslinjer en del af indsatsplanen (se sagen "Forslag til indsatsplan til grundvandsbeskyttelse for Lindved-Hedensted området"). I forbindelse med revision af retningslinjerne har der været en åben proces med alle relevante interessenter. Input fra afholdte workshops og høring af interessenter er indarbejdet i retningslinjerne.

Sagsfremstilling

Mål

"De almene vandværker* skal med forebyggende handlinger sikre den nuværende og fremtidige produktion af drikkevand. Fremtidige problemer med nitrat, pesticider og andre miljøfremmede stoffer skal forebygges".

*Enkelte vandværker er omfattet af et prisloft sat af Konkurrencestyrelsen. For at kunne opnå tillæg i prisloftet til et vandværks arbejde med grundvandsbeskyttelse, skal der i indsatsplanen formuleres et mål.

Grundvandsbeskyttelsen sikres i Vejle Kommunes generelle administrative retningslinjer (bilag 1). Nuværende retningslinjer er besluttet i byrådet den 20. juni 2018. Retningslinjerne er blevet opdateret med mindre rettelselser, som er markeret med gult i bilaget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget anbefaler over for Byrådet, at de administrative retningslinjer for grundvandsbeskyttelse vedtages og sendes i offentlig høring i 12 uger.

Beslutning

Anbefalet, idet udvalget besluttede, at retningslinjer skærpes fsva. brug af pesticider på kommunalt ejet jord. Undtaget er dog brug af pesticider til bekæmpelse af invasive arter (Folketingets aftale om pesticidstrategi 2017-2021).

Bilag

Bilag 1 - Retningslinjer for Vejle Kommune 2020

Punkt 92: Forslag til revision af trinmodel for nitrat

09.08.24-P16-2-18

Resume

Byrådet har den 20. juni 2018 på Natur- og Miljøudvalgets anbefaling besluttet, at den eksisterende trinmodel for nitrat skal revideres. Vejle Kommune har godt og rigeligt drikkevand i dag. Med en revision af indsatser og handling er det målet at sikre grundvandet endnu bedre end i dag.

I forbindelse med revision af retningslinjerne har der været en åben proces med alle relevante interessenter. Input fra afholdte workshops og høring af interessenter er indarbejdet i retningslinjerne. I trinmodel for indsatser over for nitrat er grænserne for reaktioner ændret svarende til de inputs, der kom på workshoppen.

Sagsfremstilling

Hvis der måles nitrat i drikkevandet på vandværker, skal der ske en trinvis indsats for at vende udviklingen og holde indholdet under grænseværdien på 50 mg pr. liter. Indsatserne er beskrevet i trinmodel for nitrat, som er besluttet af Byrådet den 20. juni 2018.

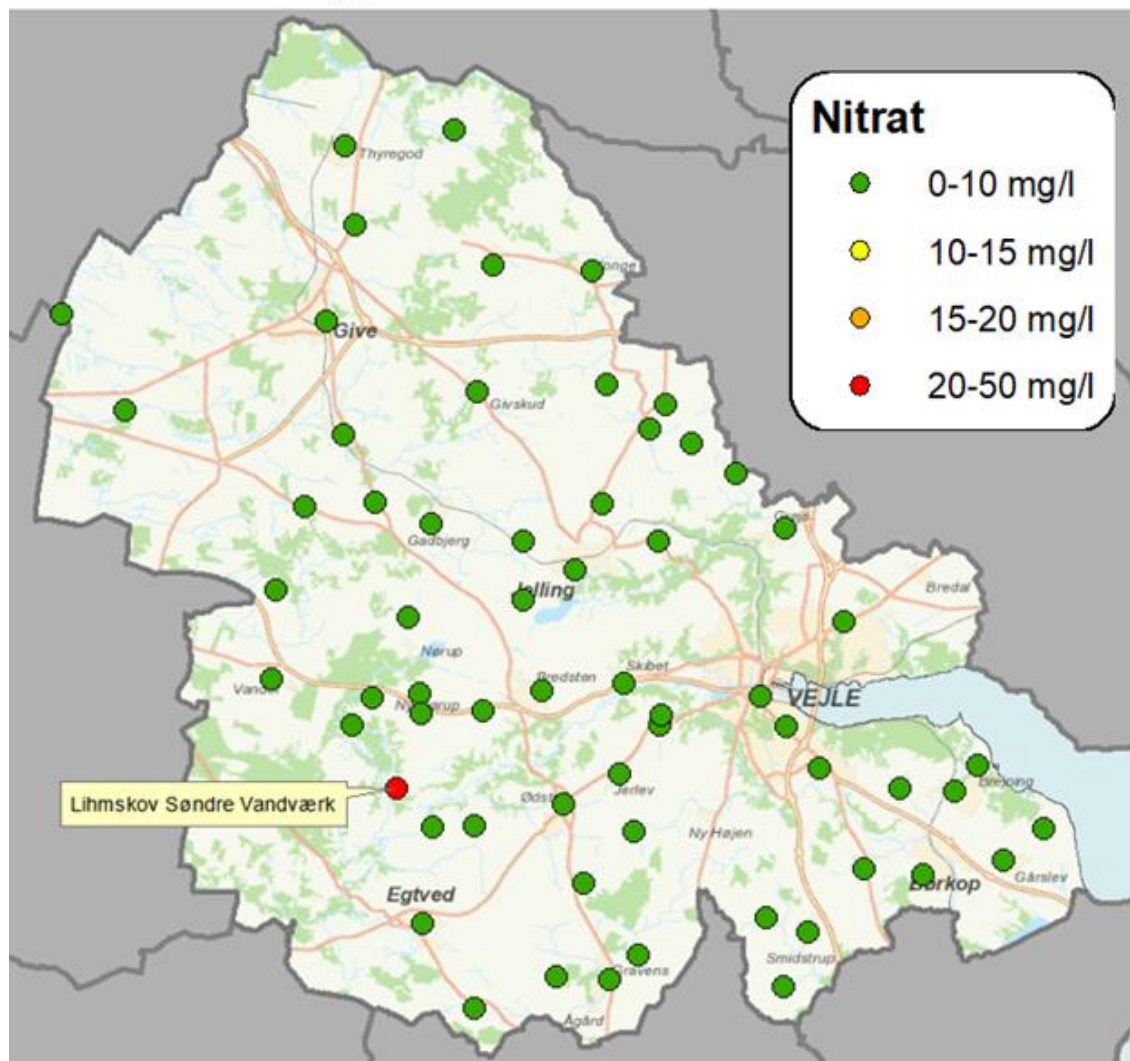
I den gældende trinmodel skal vandværket lave aftaler om dyrkningsrestriktioner med konkrete lodsejere, når der måles et nitratinhold på 37.5 mg pr. liter (bilag 1).

I det nye forslag til trinmodel foreslås, at dette ændres til 20 mg nitrat pr. liter (bilag 2). En tidligere indsats vil øge muligheden for at vælge de rette indsatser i forhold til at fastholde en god vandkvalitet. Ligesom i den eksisterende trinmodel sættes indsatser også i gang ved et stigende indhold af nitrat.

Hvis der ikke kan opnås frivillige aftaler mellem vandværk og lodsejere, kan Vejle Kommune meddele påbud om dyrkningsrestriktioner efter miljøbeskyttelseslovens § 24 og 26a mod fuld erstatning. Erstatning til de berørte lodsejere betales af vandværkernes forbrugere via en forhøjelse af vandprisen.

Vandværkerne kan også lave frivillige aftaler om dyrkningsrestriktioner med konkrete lodsejere mod fuld erstatning, før der er målt nitrat i grundvandet. Erstatning til de berørte lodsejere betales igen af vandværkernes forbrugere via en forhøjelse af vandprisen. (Det er kommunen, der godkender vandværkernes takster).

Nitrat på vandværker

Høringssvar

Den reviderede trinmodel for indsatser over for nitrat har været i høring i Koordinationsforum H2O-Vejle sammen med Indsatsplan for Lindved-Hedensted-området. Der er modtaget et samlet høringssvar fra landbrugsorganisationerne i Vejle Kommune. Landbruget kvitterer for en god proces og dialog med nye ideer til grundvandsbeskyttelsen.

Landbruget bakker op om en ny trinmodel for nitrat ved fælles målsætning om at fastholde nuværende lave niveau for nitrat i drikkevandet på vandværkerne. Det er i den forbindelse vigtigt, at eventuelle begrænsninger af arealanvendelsen sker på frivillig basis.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget anbefaler over for Byrådet, at revision af ny trinmodel for nitrat vedtages og sendes i offentlig høring i 12 uger.

Beslutning

Anbefalet.

Bilag

Bilag 1 - Trinmodel for nitrat - vedtaget 2018

Bilag 2 - Revision af trinmodel for nitrat

Punkt 93: Forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider i Vejle Kommune

09.08.24-P16-2-18

Resume

Byrådet har den 20. juni 2018 besluttet, at forvaltningen skulle forberede grundlag for en ny trinmodel for miljøfremmede stoffer. Forvaltningen har udarbejdet forslag til ny trinmodel for pesticider samt nyt handlingskatalog for pesticider. Trinmodel for pesticider vil i mange tilfælde også kunne anvendes ved fund af øvrige miljøfremmede stoffer, da handlingerne læner sig op ad de samme indsatser. Trinmodel for pesticider indgår som en del af Vejle Kommunes retningslinjer for grundvandsbeskyttelse.

Sagsfremstilling

Måling af miljøfremmede stoffer indgår som en fast del af vandværkernes kontrolprogrammer.

Når der konstateres miljøfremmede stoffer på vandværkerne, er det i alt overvejende grad pesticider, der bliver fundet. De øvrige miljøfremmede stoffer findes kun meget sjældent, og når de konstateres, er det i små mængder, som ofte ikke kan genfindes i efterfølgende kontroller.

Seneste opgørelse over fund af pesticider viser, at 23 ud af 61 vandværker har en eller flere indvindingsboringer med fund af pesticider. De pesticider, der måles er i de fleste tilfælde DPC, DMS og BAM. I enkelte tilfælde er der fundet Bentazon, 4-CPP, 2,6-dichlorbenzoesyre. Alle de målte pesticider er i dag forbudte midler med undtagelse af Bentazon, som må anvendes frem til 1. december 2020, og Dichlorprop, som er pålagt væsentlige restriktioner. I bilag 3 er det beskrevet, hvad stofferne har været brugt til, og om de er forbudte.

Når der måles flere pesticider end tidligere, skyldes det, at der udtages flere prøver, og antallet af stoffer, der måles for, er udvidet kraftigt. Der er derfor behov for en koordineret indsats, der kan hjælpe det enkelte vandværk med indsatser, der kan sikre en god drikkevandskvalitet. For at forbedre indsatsen, er der udarbejdet et forslag til trinmodel i forhold til pesticider (se bilag 1). Trinmodellen viser i 4 trin de indsatser, som kan bringes i anvendelse afhængig af den målte koncentration. Trinmodel for pesticider vil i nogen grad også kunne anvendes ved fund af miljøfremmede stoffer, da handlingerne læner sig op ad de samme indsatser.

Nyt handlingskatalog for pesticider (bilag 2) viser en samlet oversigt over de generelle forebyggende indsatser, som skal være med til at sikre grundvandet mod pesticider. Handlingskataloget viser både de lovbestemte indsatser, og de indsatser vi selv kan igangsætte via administration, tilsyn, kampagner mv.

Påviste pesticider

- DMS
- BAM
- Desphenylchloridazon (DPC)
- Bentazon
- 4-ccp
- 2,6 dichlorbenzoesyre

Bilag 3 - Hvad har stofferne været brugt til

Punkt 94: Grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder i Vejle Kommune

09.08.00-P21-66-20

Resume

Fremtidssikring af vandværkerne i Vejle Kommune handler blandt andet om grundvandsbeskyttelse. Teknik & Miljø har nu risikovurderet de boringsnære beskyttelsesområder for de almene vandværker i Vejle Kommune. Det er det første skridt for at kunne lave aftaler om grundvandsbeskyttelse og dermed følge Folketingets udmelding om, at "det som det helt klare udgangspunkt skal være slut med at sprøjte i de boringsnære beskyttelsesområder."

Teknik & Miljø indstiller, at kompetencen til at træffe beslutning om ekspropriation i konkrete sager om grundvandsbeskyttelse i BoringsNære BeskyttelsesOmråder (BNBO) uddelegeres til Natur- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Aftaleparterne bag Pesticidstrategien 2017-2021 har 11. januar 2019 vedtaget en tillægsaftale, for at nedbringe risikoen for forurening af grundvandet fra erhvervsmæssig brug af pesticider. Tillægsaftalen blev fulgt op med et hyrdebrev til kommunerne, hvor den daværende Miljø- og Fødevareminister Jacob Ellemann-Jensen uddybede formålet yderligere og fremhævede, at "det som det helt klare udgangspunkt skal være slut med at sprøjte i BNBO".

Fase 1

Inden udgangen af 2022 skal kommunerne gennemgå alle BNBO'er for at vurdere behovet for yderligere indsatser for at mindske risikoen for forurening. Herefter skal der så vidt muligt laves frivillige aftaler med lodsejerne om at friholde BNBO'erne for pesticider. Ved frivillige aftaler er der mulighed for at finde mere lokale, bæredygtige helhedsløsninger, der tager mange hensyn og er til gavn for flere.

Risikovurdering

Teknik & Miljø har nu gennemgået alle vandværkernes BNBO'er. Vi har vurderet dem ud fra Miljøstyrelsens Vejledning om vurdering af indsatser rettet mod erhvervsmæssig brug af pesticider i BNBO. I Vejle Kommune er der lige nu 158 indvindingsboringer til almene vandværker. For 11 af de 158 borer skal der ikke ske grundvandsbeskyttelse i BNBO. Årsagen til dette er, at de forventes at blive sløjfet inden for de næste 3-5 år. Vi har sendt risikovurderingerne ud til alle vandværkerne og indarbejdet deres bemærkninger i de endelige risikovurderinger.

Aftaler mellem vandværker og lodsejere

De konkrete arealer forhandles mellem det enkelte vandværk og den enkelte lodsejer.

Hvis vandværk og lodsejer ikke kan blive enige om en aftale, har Vejle Kommune mulighed for at meddele påbud og ekspropriere med det formål at beskytte grundvandet. Et påbud har virkning med det samme, også selvom det evt. påklages. Teknik & Miljø har en forventning om, at der kun vil være ganske få (måske slet ingen) tilfælde, hvor denne mulighed skal bruges. Det skyldes den videre proces i fase 2, som er beskrevet i afsnittet neden for.

Teknik & Miljø ønsker at give vandværker og lodsejere de mest optimale betingelser for at indgå frivillige aftaler om at friholde BNBO'erne for erhvervsmæssig brug af pesticider. Det er derfor af væsentlig betydning, at Vejle Kommune melder ud, at kommunen som udgangspunkt er villig til at meddele påbud og ekspropriere, hvis der ikke kan indgås frivillige aftaler. Frivillige aftaler kan så indgås på ekspropriationslignende vilkår, så erstatningen bliver skattefri.

Med denne sag ønsker Teknik & Miljø en overordnet udmelding fra Byrådet om ekspropriationsvillighed i de tilfælde, hvor der ikke kan opnås enighed om en aftale. Der skal efterfølgende træffes en konkret beslutning i hver enkelt sag.

For at gøre denne videre proces så smidig som mulig foreslår Teknik & Miljø, at kompetencen til at træffe afgørelse i de konkrete sager delegeres til Natur- og Miljøudvalget.

Fase 2

Hvis der ikke er lavet aftaler mod beskyttelse om forurening i BNBO i fase 1, er aftaleparterne i Folketinget enige om at gennemføre et generelt forbud mod sprøjtning i BNBO. Hvis der gennemføres et forbud, vil det betyde, at vandværker og lodsejere ikke har indflydelse på, hvordan aftalerne bliver. Teknik & Miljø vurderer derfor, at det er bedst for alle parter, at der indgås frivillige aftaler. Dette bakkes op af både landbrugets organisationer og vandværkerne.

Lovgivning

Risikovurderingerne er lavet efter § 1 i Bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning (nr. 1476 af 17. december 2019) og tilhørende vejledning.

Hvis vandværker og lodsejere ikke kan lave en frivillig aftale kan Vejle Kommune meddele påbud efter hhv. Miljøbeskyttelseslovens § 24 og § 26a (lov nr. 358 af 6. juni 1991 jf. lovbek. nr. 1218 af 25. november 2019).

Økonomi

Lodsejere skal have fuld erstatning, når der indgås aftaler om rådighedsindskrænkelse. Erstatningen bliver fastsat efter de principper, som bruges ved ekspropriation. Efter Miljøbeskyttelseslovens § 64 skal vandværket betale den erstatning, der skal udredes i forbindelse med en frivillig aftale, et forbud eller påbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 24 eller § 26 a.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalg og Byrådet.

Historik

Teknik & Miljø har 5. december 2018 afholdt en workshop med deltagelse fra Natur- og Miljøudvalgets politikere, landbrugets organisationer og Vandrådet. Det var før udmeldingen fra Folketinget. En af konklusionerne på workshoppen var, at der skal ske grundvandsbeskyttelse i BNBO. Der er altså på forhånd udtrykt velvillighed fra alle parter. Der er i december 2019 afholdt møde i TREFOR med deltagelse af kommuner, landbrug og formænd for vandrådene i TREFORS område. Her blev det drøftet, hvordan vi bedst sammen løser opgaven med BNBO.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at Natur- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalg og byråd anbefaler, at Vejle Kommune som udgangspunkt er villig til at ekspropriere, hvis frivillige aftaler ikke kan indgås.

at Natur- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalg og byråd anbefaler, at kompetencen til at træffe afgørelse om ekspropriation i de konkrete sager delegeres til Natur- og Miljøudvalget.

Beslutning

Anbefalet.

Punkt 95: Orientering om European Protein

09.02.05-K08-1-19

Resume

Orientering om ny lugtmåling samt antal klager over lugtgener fra European Protein (tidligere Fermentationexperts), Mangehøje 4, 7300 Jelling.

Sagsfremstilling

Der har i løbet af 2020 været en stigning i antallet af klager over lugtgener fra European Protein i forhold til de sidste to år:

8 klager i 2018, 5 klager i 2019, 27 klager pr. 29. juli 2020.

Som opfølgning på klagerne over lugt, har forvaltningen anmodet European Protein om at få udtaget en akkrediteret lugtmåling. Resultatet af målingen viser (afventer resultat, forventes senest primo august)

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 96: Topmøde i regi af DK2020 med landbruget den 16. september 2020

00.16.00-P20-5-19

Resume

På sidste Natur- og Miljøudvalgs møde i juni blev der orienteret om topmøder under DK2020, herunder et kommende topmøde med landbruget. Der er nu arbejdet videre med at planlægge topmøde med landbruget. Der har været afholdt møde med landbrugskonsulenter om emner og indhold på et topmøde, herunder proces.

Forslag til program vedlægges som bilag.

Sagsfremstilling

På dialogmøde den 3. februar 2020 mellem Natur- og Miljøudvalget og Landbrugets parter, blev de første indledende drøftelser taget om, hvordan Landbruget og Vejle Kommune kan samarbejde om klimaudfordringerne. Topmødet den 16. september 2020 skal sætte rammen og dagordenen for et kommende partnerskab sammen med landbruget. Partnerskabets opgave bliver at definere, hvordan partnerskabet kan og vil levere på klimadagsordenen, inden for både forebyggelse og tilpasning.

Det lokale partnerskab kan foreslå indsatser på lokalt-, regionalt- og landsniveau. Udmøntning besluttet af relevante aktører senere, gerne i tæt samarbejde så synergi opnås. Et lokalt konkret tiltag kunne fx være multifunktionel jordfordeling.

Samtidig beskriver partnerskabet, hvordan man vil sikre gennemførelsen og inden for hvilken tidshorisont, og hvor meget det vil bidrage til mål og delmål i klimahandlingsplanen. Ambitionen skal være at bidrage med en andel, der svarer til det overordnede mål, inden for egen sektor.

Opgaven bliver også at beskrive, hvad stat eller andre skal stå for, for at skabe de nødvendige rammer for handling.

Den 25. juni 2020 er der afholdt et møde med landbrugskonsulenter fra Sagro, Velas og KHL. Her blev der drøftet emner til et kommende topmøde mellem Natur- og Miljøudvalget og bestyrelsesmedlemmer fra de 5 landboforeningerne i området (KHL, VELAS, SAGRO, Landbrugsrådgivning Syd og Bæredygtig Landbrug).

Det er herefter aftalt, at der afholdes et lokalt klimatopmøde med landbruget den 16. september 2020.

Landbruget har foreslået, at mødet den 16. september følges op med et formandsmøde, hvor samarbejdet nærmere kan aftales.

Senere bliver rammerne sat i klimahandlingsplanen DK2020. På Natur- og Miljøudvalgs mødet den 26. oktober 2020 forventes emner fra topmødet at blive præsenteret og partnerskabet med landbruget endelig indgået.

Sagens videre forløb

Skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at proces og indhold på workshoppen den 16. september 2020 godkendes.

Beslutning

Godkendt, med den bemærkning, at det er et partnerskabsmøde.

Bilag

Udkast til program for lokalt klima workshop

Punkt 97: Forslag til klimatilpasningsprojekter - klimapulje

00.16.00-P20-11-20

Resume

I budgetforliget for 2020-2023 er der afsat i alt 20 mio. kr. i en klimapulje fordelt med 5 mio. kr. pr. år. I år 2020 er der bevilliget 5 mio. kr. til rekreative tiltag til boldbanen ved Horsensvej og Østerbrogade. På baggrund af de udfordringer og indsatser der fremgår af klimatilpasningsplanen og risikostyringsplanen for oversvømmelse er der lavet et forslag til prioritering af hvilke tiltag, der kan finansieres af de resterende 15 mio. kr., der er i klimapuljen. Forslaget ønskes drøftet med henblik på udarbejdelse af forslag til fordeling og disponering.

Sagsfremstilling

Baggrund

Klimaet ændres, temperaturen stiger og vejret bliver vildere og vådere. Vandstanden stiger og risikoen for stormflod øges. Sidste vinter oplevede vi en meget våd periode, hvor jorden var vandmættet. Der skulle ikke meget regn til for at det gav udfordringer i å-systemerne og i lavtliggende områder, herunder Vejle by.

Der er allerede foretaget tiltag til at reducere risikoen for oversvømmelse i Vejle midtby. Der er etableret sluse- og pumpeanlæg samt fordelerbygværk ved Abelones Plads. Der arbejdes med finde egnede områder til forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å. I østbyen arbejdes der på et klimatilpasningsprojekt der skal sikre området mod oversvømmelse ved skybrud. I bl.a. vestbyen er der lavet skybrudsveje og flere andre steder er veje blevet forbedret til at lede og styre vand. Der er forhøjet diger/brinker på del strækninger langs Vejle Å.

I bilag til sagen er det nærmere beskrevet, hvilke tiltag der er foretaget, og hvilke nye tiltag der kan reducere risikoen for oversvømmelse.

Endvidere henvises der til sag nr. 98 - ”Anlægsbevilling til klimatilpasningsprojekter – Vejle by”, hvor der søges om bevilling til tiltag/projekter der skal bidrage til at forsinke og styre vandet fra oplandet til Grejs Å samt til forhøjelse af diger/brinker langs Vejle Å. Sagen behandles parallelt med denne sag.

Forslag til tiltag/projekter der finansieres af klimapuljen

I forbindelse med budgetforliget for 2020-2023 er der afsat i alt 20 mio. kr. i en klimapulje fordelt med 5 mio. kr. pr. år. I år 2020 er de 5 mio. kr. bevilliget til rekreative tiltag til boldbanen ved Horsensvej og Østerbrogade, som etableres i forbindelse med omdannelse af området til klima- og aktivitetspark.

Med baggrund i de udfordringer og indsatser der fremgår af klimatilpasningsplanen og risikostyringsplanen er der lavet et forslag til prioritering af hvilke tiltag, der kan finansieres af klimapuljen. Prioriteringen ønskes drøftet i Natur- og Miljøudvalget.

Baggrunden for udvælgelsen af tiltag er, at der er et stort pres på vandsystemerne inde i Vejle by.

Ekstreme nedbørshændelser kan medføre, at Grejs Å løber over og giver oversvømmelser i Vejle midtby. Kapaciteten i å-systemerne (Omløbsåen og Mølleåen) kan overskrides, selvom sluse- og pumpeanlægget er i drift. Derfor er der i en årrække arbejdet på at finde egnede forsinkelsesområder i oplandet til Grejs Å.

Byrådet har i pkt. nr. 68 den 16. marts 2016 godkendt at igangsætte et arbejde med at undersøge mulighederne for etablering af områder til forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å.

Det har været, og er fortsat en udfordring at finde egnede områder, da der er særlige natur- og landbrugsmæssige interesser i området. Der er dog udvalgt ti områder, hvor der arbejdes videre med etablering. Det første område er lige blevet etableret, og skal bruges som pilot/test område. Der arbejdes konkret med tre områder mere, hvor lodsejerne er involveret. Områderne tænkes sammen med etablering af vådområder, hvorved der opnås synergi og dermed bliver omkostningerne til forsinkelsesområderne reduceret.

I forhold til forsinkelse og styring af vand fra oplandet til Grejs Å arbejdes der i følgende tre spor:

Spor 1

Tiltag – landbrugs- og naturarealer

- Forsinkelsesområder i Grejs opland
 - Der arbejdes pt. med fire områder, heraf et til realisering, tre er under projektering. Et område etableres i 2020 og to områder i 2021, herudover undersøges fem områder i 2020, med forventet realisering for et område i 2021/22 og fire områder i 2023.

- Kompensationsmuligheder for lodsejere
- Optimering af brugen af Fårup Sø
- Udbygning af målestationer i Grejs Å

Spor 2

Særligt naturbeskyttede områder (Natura2000)

- Dialog med MST
- Vurdering af og etablering af tiltag der kan tilbageholde sediment og næringsstoffer
- Vurdering af samfundsøkonomiske forhold.

Spor 3

Tiltag i byområder

- Undersøgelse af mulige tiltag i Vejle by, etablering af ”vandvej”, når Grejs Å løber over ved Abelones Plads, – f.eks. via store underjordiske rørføringer, eller via indretning af overfladeløsninger

Som det fremgår af tabel 1 er det projekter i disse spor, som er prioriteret i forhold til de midler, der er afsat i klimapuljen.

Det er vurderet, at det er vigtigt, at der arbejdes i alle tre spor, så der skabes en robust løsning, hvor der er flere regulerings- og styringsmuligheder afhængig af hvor og hvor meget vand, der skal håndteres. I tiltagene er der desuden lagt vægt på følgende kriterier:

- Frivillige aftaler
- Synergi med:
 - naturprojekter, herunder vådområder
 - projekter sammen med Vejle Spildevand
 - CO₂ reduktion

I tabel 1 er der opstillet et forslag til tiltag/projekter, som kan finansieres helt eller delvist af klimapuljen. De beløb der fremgår med sort foreslås finansieret via klimapuljen og beløb med grønt er beløb som tidligere er reserveret, og hvor der nu søges anlægsbevilling jf. sag ”Anlægsbevilling til klimatilpasningsprojekter – Vejle by”.

Spor	Beskrivelse	2020 1000 kr.	2021 1000 kr.	2022 1000 kr.	2023 1000 kr.	I alt 1000 kr.
1	Forsinkelse i oplandet til Grejs Å – Etablering af forsinkelses-område (1, 6, 13, 19, 20, 21, 22, 36 og 39) inkl. køb/leje af jord		2.000	1.507	3.500	3.507 3.500
1	Optimering af brugen af Fårup Sø-undersøges	250				250
1	Udbygning af målestationer i Grejs Å		250			250
2	Vurdering af og etablering af tiltag der kan tilbageholde sediment og næringsstoffer oplandet opstrøms Natura 2000 området Forberedelse til at område 27 (Natura 2000) kan anvendes til forsinkelse.		200 + 1.375	1.125	1.125	200 3.625
2	Vurdering af alle alternativer, konsekvenser, kompensations-foranstaltninger og samfundsøkonomiske forhold – herunder tab af værdier. (Dokumentation EU-lovgivning)		650			650
3	Undersøgelse af mulige tiltag i Vejle by og langs Grejsdalen – etablering af "vandvej" når Grejs Å løber over.	200	975			200 975
3	Skitseprojekt og etablering af "vandvej" ved Vesterbrogade og Vedelsgade.		550	5.000*	1.250*	550 6.250
3	Klimaprojekt langs omløbsåen - forprojekt – undersøgelse af effekt ved forhøjelse af brinker.	200	400			600
	I alt klimapulje 15 mio. kr.	650	3.400 3.000	1.507 6.125	5.875	5.557 15.000

Tabel 1 – Klimatilpasning Vejle midtby – Projekter/tiltag vedr. forsinkelse og styring af vand i oplandet til Grejs Å.

* Samarbejdsprojekt med Vejle Spildevand som medfinansieringsprojekt, dvs. beløbet svarer til Vejle Kommunes andel (25 %), som lovgivningen er pt.

I bilag til sagen fremgår baggrund for prioritering og en specificering af de forskellige tiltag/projekter. Endvidere er der en oversigt med prioriterede forslag til klimatilpasningsprojekter i Vejle Kommune, der ønskes medtaget i den kommende budgetforhandling for perioden 2021-2024.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at sagen drøftes, med henblik på udarbejdelse af forslag til fordeling og disponering af klimapuljen på de 15 mio. kr.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Bilag - Notat- Klimatilpasningsprojektet i Vejle Kommune 120820

Punkt 98: Anlægsbevilling til klimatilpasningsprojekter - Vejle by

00.16.00-P20-11-20

Resume

I budgetforliget for 2017-2020 blev der afsat 20 mio. kr. til klimatilpasningsprojekter i Østbykvarteret og i Grejsdalen, hvoraf de 14,05 mio. kr. er disponeret til Østbykvarteret, 5,5 mio. kr. til forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å, samt 0,450 mio. kr. til forhøjelse af diger/brinker ved Vejle Å. Der søges om anlægsbevilling til projekter der skal bidrage til at forsinke og styre vandet fra oplandet til Grejs Å samt til forhøjelse af diger/brinker langs Vejle Å.

Sagsfremstilling

Baggrund

Vejle by er udfordret i forhold til oversvømmelse, og der er iværksat forskellige tiltag for at reducere risikoen for oversvømmelse. Der er bl.a. etableret sluse- og pumpeanlæg, samt fordelerbygværk ved Abelones Plads.

Slusen lukker ved højvande/stormflod og pumperne skal sikre at vandet fra Omløbsåen pumpes ud i Vejle Å, og at regnvand i området kan ledes til Omløbsåen, for at forhindre at vandet ikke stuver op i området, og giver oversvømmelser.

Fordelingsbygværket skal sikre, at der sker en optimal fordeling af vandet i Grejs Å til Omløbsåen og Mølleåen, så risikoen for oversvømmelser minimeres. Sluse- og pumpeanlægget kan maksimalt håndtere 7,5 m³/s, hvilke giver en begrænsning på, hvor meget vand der kan afledes via Omløbsåen. Mølleåen vil her stå for, at skulle klare den resterende mængde vand. Hvor meget vand Mølleåen kan aflede, afhænger bl.a. af vandstanden i fjorden, ligesom der er en begrænsning i den ledningsførte del af åen. For at minimere risikoen for oversvømmelser fra Grejs Å, når kapaciteten er opbrugt, er det nødvendigt at etablere områder til forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å.

Forsinkelse i oplandet til Grejs Å

Byrådet har i sag nr. 68 den 16. marts 2016 godkendt at igangsætte et arbejde med at undersøge mulighederne for etablering af områder til forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å. Der er siden blevet arbejdet med at finde områder til midlertidig forsinkelse af vand i oplandet til Grejs Å. Det har været og er fortsat en udfordring at finde egnede områder, da der er natur- og landbrugsmæssige interesser. Der er dog udvalgt et antal områder, hvor der arbejdes videre med etablering. Det første område er blevet etableret og skal bruges som pilot/test område.

Der arbejdes konkret med tre områder mere, hvor lodsejerne er involveret. Områderne tænkes sammen med etablering af vådområder, hvorved der opnås synergi og dermed bliver omkostningerne til forsinkelsesområderne reduceret. I forhold til forsinkelse og styring af vand fra oplandet til Grejs Å arbejdes der i følgende tre spor:

Spor 1

Tiltag – landbrugs- og naturarealer

- Forsinkelsesområder i Grejs opland
 - Der arbejdes pt. med fire områder, heraf et til realisering, tre områder er under projektering. Et område etableres i 2020 og to områder i 2021, herudover undersøges fem områder i 2020, med forventet realisering for et område i 2021/22 og fire områder i 2023.
 - Kompensationsmuligheder for lodsejere
 - Optimering af brugen af Fårup Sø
 - Udbygning af målestationer i Grejs Å.

Spor 2

Særligt naturbeskyttede områder (Natura2000)

- Dialog med MST
- Vurdering af og etablering af tiltag der kan tilbageholde sediment og næringsstoffer
- Vurdering af samfundsøkonomiske forhold.

Spor 3

Tiltag i byområder

- Undersøgelse af mulige tiltag i Vejle by, etablering af "vandvej", når Grejs Å løber over ved Abelones Plads, – f.eks. via store underjordiske rørføringer, eller via indretning af overfladeløsninger.

De 5,557 mio. kr. der er afsat i budgettet (inkl. prisfremskrivninger) ønskes bevilliget til det videre arbejde med etablering af forsinkelsesområder i oplandet til Grejs Å inden for de tre spor.

Forhøjelse af diger/brinker ved Vejle Å

På den nordlige side af Vejle Å er digerene blevet forhøjet på delstrækninger bl.a. ved sluse- og pumpeanlægget, ved Rosborg Gymnasium. I 2018 er der suppleret med forhøjelser af yderligere delstrækninger bl.a. ved Domus og på den sydlige side ved Regionshuset.

Der mangler fortsat forhøjelse af nogle delstrækninger langs Bredstenvej, Kongens Kær og Toftevej. Områderne langs Bredstenvej og Toftevej er udfordret ved stormflod og højvandstand i fjorden og Vejle Å. I Vejle Kommunes risikostyringsplan for oversvømmelse fremgår det at der senest i år 2021 skal fastsættes et sikringsniveau og laves en plan for, hvordan og hvornår en eventuel sikring udføres.

De 450.000 kr. der er afsat i budgettet til forhøjelse af diger/brinker ved Vejle Å ønskes bevilliget til igangsættelse af arbejdet med fastlæggelse af sikringsniveau og plan for hvordan sikringen skal udføres, samt etablering af forhøjelse i det omfang der er økonomi til det.

Økonomi

Ny/ændring af Anlægsbevilling (i 1.000 kr.)				
Udvalg	Stednr	Projekt	Udgift	Indtægt
NMU	071.080	Forhøjelse af diger/brinker langs Vejle Å	450	
NMU	050.090	Forsinkelse og styring af vand fra oplandet i Grejs Å	5.557	
Ændring af anlægsbevillinger i alt			6.007	0

Tillægsbevilling til rådighedsbeløb (i 1.000 kr.)					Budgetår	Konsekvenser i overslagsår		
Udvalg	Stednr	Projekt	udg/indt		2020	2021	2022	2023 og varigt
Tillægsbevilling:								
NMU	071.080	Forhøjelse af diger/brinker langs Vejle Å	Udgift	450				
NMU	050.090	Forsinkelse og styring af vand fra oplandet i Grejs Å	Udgift	5.557				
Finansiering:								
NMU	015.070	Pulje - Klimaprojekt Østerbo og Grejsdal	Udgift	-6.007				
Tillægsbevilling netto i alt					0	0	0	0
Kassen (- = forbrug)					0	0	0	0

Figur 1: sagens økonomiske konsekvenser

Udgiftsfordeling (i 1.000 kr.)					
	2020	2021	2022	2023	i alt
Forsinkelse og styring af vand	650	3.400	1.507		5.557

Figur 2: Udgiftsfordeling over år på delprojekt "forsinkelse og styring af vand"

Opsummering af de bevillingsmæssige konsekvenser

Sagen medfører, at der samlet søges anlægsbevilling på 6,007 mio. kr. og afsættes rådighedsbeløb i år 2020 til forhøjelse af diger/brinker langs Vejle Å og projekter til forsinkelse og styring af vand fra oplandet i Grejs Å. Udgiften finansieres af puljen klimaprojekt Østerbo og Grejsdal, hvor der i 2020 er afsat 6,007 mio. kr. Den forventede udgift i 2021+2022 på samlet 4,907 mio. kr. søges overført til 2021 ifm. overførselssag 2020/2021.

Til drift og vedligeholdelse af diger/brinker vil der være afledt drift, da der skal føres tilsyn med digernes/brinkernes tilstand mv., så det sikres at de giver en optimal sikring. Udgifter til årlig drift anslås til 10.000 kr. i 2021 og 25.000 kr. pr. år fra 2022 og frem.

I takt med at der bliver etableret forsinkelsesområder vil der være afledt drift til bl.a. eftersyn af afløbsbygværk, dæmningsanlæg, årlig gennemgang af områderne inkl. anlæg. Gennemgang efter hver hændelse, hvor områderne har været i anvendelse. Udgifter til årlig drift anslås på baggrund af den nuværende viden - i år 2021 25.000 kr. pr. år, i år 2022 til 50.000 kr. pr. år. og fra 2023 og frem når alle områderne er etableret 150.000 kr. pr. år.

Afledt drift indgår i den samlede politiske prioritering ved budgetlægningen 2022-2025 spor 2.

Høring

Budget og Finans har ingen bemærkninger af bevillingsmæssig karakter.

Sagens videre forløb

Sagen skal behandles i Økonomiudvalget og Byrådet.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at projekterne og de bevillingsmæssige konsekvenser jf. bevillingsskema under afsnittet økonomi godkendes.

Beslutning

Anbefalet.

Punkt 99: Kortlægning af antal besøgende

00.16.00-P20-10-20

Resume

Fra Økonomiudvalgets innovationspulje blev der i 2019 bevilget 300.000 kr. til et projekt om tællinger. Projektet var beskrevet som en fortsættelse af det tælleprojekt der foregår i Vejle Midtby. I det nye projekt er fokus på at tælle besøgende i naturen, i Jelling, Egtved, på Rådhusområdet i Vejle og i Skyttehushaven.

Sagsfremstilling

Teknik & Miljø arbejder kontinuerligt med at udvikle natur og friluft aktiviteter, byrumsarealer og fremkommelighed. Administrationen har målt udviklingen af besøgende i Vejle midtby siden 2016 og har gode erfaringer med at bruge tallene i dialogen med CityVejle og på BID-møder samt i den kommunale drift.

Nu sættes gang i at måle besøgende i Jelling, Egtved, Skyttehushaven samt på 11 udvalgte steder i naturen med fysisk måleudstyr, som sættes op på udvalgte, strategiske placeringer.

Der etableres desuden to målestationer på Rådhusområdet i Vejle, her er formålet at kunne tælle det eksakte antal personer på torvet til en given tid.

For at opnå en større forståelse for, hvor i oplandet besøgende i Vejle kommer fra, indkøbes visualiseringer af mobildata fra Telia i en 3 måneders periode.

Der benyttes tre forskellige målemetoder til de nye tællinger:

1) I Jelling, Egtved og på Rådhusområdet i Vejle benyttes kamerasensorer, der ved hjælp af kunstig intelligens kan skelne mellem biler, cykler og gående. De data der sendes og gemmes indeholder tidspunkter og antal af hver type forbigående. Der gemmes ingen billeder og dataindsamlingen er derfor fuldt GDPR kompatibel.

2) I Skyttehushaven samt 11 steder i naturen benyttes simple bevægelsessensorer, der registrerer, når nogen går eller cykler forbi. Der indsamles kun antal og tidspunkt og dataindsamlingen er derfor fuldt GDPR kompatibel.

3) Telias data fra mobilmaster visualiseres i deres system Crowd Insights og er anonymiserede og aggregerede data, der ikke kan henføres til enkeltpersoner. De data Vejle Kommune får adgang til indeholder et overblik over antal personer i forskellige områder af kommunen samt viden om, hvilke andre områder folk kommer fra den pågældende dag. Erhvervsstyrelsen har godkendt anonymiseringsmetoden i et andet projekt.

Projektet sættes i gang i sensommeren 2020.

Tællinger i Jelling, Egtved, Skyttehushaven og naturen foregår i udgangspunktet i tre år. Teliadata indkøbes for en periode på tre måneder i oktober, november og december 2020.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget
Teknik Udvalg orienteres om sagen.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at Natur- og Miljøudvalget tager tællerprojektet til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 100: Deltagelse i kommunale aktiviteter

00.22.00-A26-2-17

Resume

Deltagelse i kommunale aktiviteter.

Sagsfremstilling

Af Vejle Kommunes Regulativ af 22. januar 2014 om byrådsmedlemmers vederlag og godtgørelse mv. fremgår af punkt 3, litra f, at der kan tillægges erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv end møder, når deltagelsen sker efter anmodning fra byrådet eller byrådets udvalg.

-

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at udvalget drøfter, om der er behov for, at et eller flere medlemmer af udvalget varetager andre erhverv.

Beslutning

Ingen aktiviteter.

Punkt 101: Meddelelser

00.22.00-A26-2-17

Resume

Meddelelser til og fra Natur- og Miljøudvalget.

Sagens videre forløb

Sagen skal alene behandles af Natur- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljødirektøren indstiller,

at meddelelser deles.

Beslutning

Taget til efterretning.